

Brussel, 2 augustus 2019

Verslag 2019/02 - Verslag aan de regering

Uitgebracht op eigen initiatief

Artikel 111 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

Voorafbeelding van de begroting 2020 - Meerjarenramingen 2021-2024

Inhoud

Samenvattend.....	1
1 Ontvangsten.....	2
2 Voorafnames.....	3
3 Te financieren behoeften.....	4
4 Eindsaldo.....	5

Samenvattend

Het geconsolideerd eindresultaat van de voorafbeelding van de begroting 2020 bedraagt 32 miljoen EUR. Het Comité is tevreden met dit positieve saldo, dat wordt bekomen ondanks de afwezigheid van een evenwichtsdotatie. Dit resultaat geeft immers financiële ruimte om het sociaal statuut verder te versterken. Terzelfdertijd vraagt het Comité enige budgettaire behoedzaamheid. In de meerjarenramingen 2021-2024 maakt het positieve saldo immers plaats voor een tekort, dat voor 2024 geraamd wordt op 330,1 miljoen EUR. Het is weliswaar niet ongebruikelijk dat het eindresultaat op het moment van de opmaak van de meerjarenramingen minder gunstig is dan het uiteindelijke resultaat op basis van de realisaties. De ramingen voor de periode 2021-2024 nopen wel tot enige voorzichtigheid.

Het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen wenst de aandacht van de regering te vestigen op de onderstaande elementen in de voorafbeelding van de begroting 2020 en de meerjarenramingen 2021-2024 van het Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen.

1 Ontvangsten

De totale ontvangsten worden in de voorafbeelding 2020 geraamd op ongeveer 7,6 miljard EUR (tabel 1). Volgens de meerjarenramingen kennen de ontvangsten de komende jaren een gunstig verloop en zullen ze in 2024 - uitgedrukt in lopende prijzen en bij ongewijzigd beleid - ca. 8,5 miljard EUR bedragen.

Tabel 1. Geraamde ontvangsten Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen in EUR, 2019-2024,

	Technische ramingen 2019	Vooraf- beelding 2020	Vooruit- zichten 2021	Vooruit- zichten 2024
Bijdragen	4.613.786.708	4.697.604.727	4.822.631.978	5.242.601.317
Overheidsfinanciering	2.757.335.805	2.858.856.752	2.891.911.022	3.169.025.007
• Rijkstoelage	376.678.000	382.077.000	388.573.000	410.338.000
• Alternatieve financiering	2.380.657.805	2.476.779.752	2.503.338.022	2.758.687.007
Diverse ontvangsten	1.660.974	1.510.974	1.510.974	1.510.974
Financiële opbrengsten	44.904.662	44.513.439	44.283.479	45.048.020
Totale ontvangsten	7.417.688.149	7.602.485.892	7.760.337.453	8.458.185.318

Bron: Dienst Financiën RSVZ

Voor 2020 wordt in het Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen - net zoals de voorbije jaren - een overschot geraamd. Voor de periode 2021-2024 wordt op dit moment een negatief saldo verwacht. Daarbij dient echter het volgende opgemerkt:

1. Voor wat betreft de alternatieve financiering afkomstig uit de roerende voorheffing, zijn vanaf 2021 de minimumbedragen opgenomen in de tabellen. De bedragen die uiteindelijk zullen worden toegekend, kunnen dus hoger liggen.

Er moet ook worden opgemerkt dat het forfaitaire bedrag aan alternatieve financiering uit roerende voorheffingen dat het Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen sinds 2016 ontvangt om de budgettaire impact van de tax shift te ondervangen¹, vanaf 2021 niet meer afzonderlijk wordt toegekend. De middelen zullen van dan af worden verrekend in het basisbedrag van de alternatieve financiering die bestemd is voor het sociaal statuut. Dit gebeurt echter op een onvolledige manier. De percentages van de inkomsten uit BTW² en uit roerende voorheffing³

¹ Zie adviezen ABC 2015/20 en 2015/21

² Vanaf 2021 zal niet langer 3,33000 % maar 4,05410 % van de inkomsten uit BTW onder de vorm van alternatieve financiering naar het stelsel vloeien.

³ Vanaf 2021 zal niet langer 10,12 % maar 13,49905 % van de inkomsten uit roerende voorheffing onder de vorm van alternatieve financiering naar het stelsel vloeien.

worden weliswaar aangepast, maar de minimumbedragen wijzigen niet⁴. Ook dit heeft een impact op het saldo voor de periode 2021-2024. Het Comité zal dit aspect van de hervorming van de financiering van de sociale zekerheid in de komende maanden verder bestuderen.

- De ramingen houden geen rekening houdt met de eventuele toekenning van een evenwichtsdotatie. Sinds de hervorming van de financiering van de sociale zekerheid is bepaald dat de evenwichtsdotatie voor het stelsel van de zelfstandigen niet minder mag bedragen dan 1/9de van de evenwichtsdotatie die aan het stelsel van de werknemers wordt toegewezen. De toekenning ervan mag echter niet leiden tot een positief saldo in het stelsel van de zelfstandigen. Aangezien voor 2020 een overschot wordt geraamd in het sociaal statuut, zal het zelfstandigenstelsel voor dat jaar geen recht hebben op een evenwichtsdotatie. Bij de begrotingsopmaak voor de periode 2021-2024 kon voor het Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen bovendien nog geen inschatting worden gemaakt van de evenwichtsdotatie omdat er nog geen officiële informatie beschikbaar was over het begrotingsresultaat van het Globaal Financieel Beheer Werknemers. Bovendien is het niet zeker dat de huidige financieringsprincipes (met inbegrip van diegene die gelden voor de evenwichtsdotatie) na 2020 onverminderd van toepassing zullen blijven. Er is immers wettelijk bepaald dat er vóór eind september 2020 een evaluatie moet plaatsvinden van de manier waarop de sociale zekerheid sinds 2017 gefinancierd wordt. Het is daarom moeilijk om voor de periode 2021-2024 nu reeds enige aanname te doen voor wat betreft de eventuele toekenning van een evenwichtsdotatie of de omvang ervan.

2 Voorafnames

In de voorafbeelding van de begroting 2020 bedragen de globale voorafnames 291,2 miljoen EUR (tabel 2). De meerjarenramingen 2021–2024 laten voor de komende jaren een stijging van deze voorafnames zien, tot 315,5 miljoen EUR in 2024.

Tabel 2. Geraamde voorafnames Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen in EUR, 2019 – 2024

	Technische ramingen 2019	Voorafbeelding 2020	Vooruitzichten 2021	Vooruitzichten 2024
Administratiekosten	118.063.667	116.427.781	117.594.958	120.327.765
• RSVZ	84.616.832	81.181.022	81.476.063	82.066.145
• Diensten derden	32.505.710	34.293.500	35.152.500	37.248.500
• Diverse uitgaven RSVZ	941.125	953.259	966.395	1.013.120
Financiële lasten	14.315.000	14.315.000	14.315.000	14.315.000
Overdracht RIZIV	154.229.117	160.497.212	165.360.278	180.851.574
Totale voorafnames	286.607.784	291.239.993	297.270.236	315.494.339

Bron: Dienst Financiën RSVZ

⁴ Voor wat betreft de minimumbedragen is voorzien dat de bedragen 2017 worden aangepast aan de gezondheidsindex. Het minimumbedrag van de BTW (977.716.000 EUR in 2017) zal op die manier 1.045.606.106 EUR bedragen in 2021, dat van de roerende voorheffing 515.000.437 EUR (tegenover 481.562.000 EUR in 2017).

De voorbije jaren merkte het Comité in zijn begrotingsverslagen op dat, hoewel alle openbare instellingen van sociale zekerheid aan vergelijkbare besparingen onderworpen zijn, de middelen die in de vorm van voorafnames vanuit het Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen worden overgemaakt aan derden⁵ geen dalend verloop kennen. Het Comité stelt vast dat dit ook geldt voor wat betreft de periode 2020-2024.

Verder wenst het Comité de aandacht te vestigen op de middelen die sinds de invoering van het Globaal Financieel Beheer jaarlijks worden overgemaakt vanuit het zelfstandigenstelsel naar het RIZIV⁶ voor de financiering van de gezondheidszorgen van individuen :

- met een gemengde loopbaan⁷ en,
- die als zelfstandige actief zijn na de wettelijke pensioenleeftijd.

Het Comité zal in de komende maanden de omvang en de evolutie van deze financieringsstroom bekijken om na te gaan of deze overdracht in verhouding staat tot de omvang van de bijdragen betaald door individuen die als zelfstandige in bijberoep zijn. Bovendien zal het Comité bekijken of er nog voldoende verantwoording is om deze financieringsstroom te laten bestaan.

3 Te financieren behoeften

De te financieren behoeften worden in de voorafbeelding van de begroting 2020 geraamd op 7,3 miljard EUR (tabel 3) en stijgen in de meerjarenramingen⁸ tot 8,5 miljard EUR in 2024 (uitgedrukt in lopende prijzen).

De voorbije jaren werden een reeks initiatieven genomen om het sociaal statuut van de zelfstandige te versterken. Het Comité acht het aangewezen om de budgettaire impact hiervan van nabij op te volgen. Het heeft in dit kader recent het initiatief genomen om een inventaris op te maken van de maatregelen die de afgelopen legislatuur werden genomen, alsook van de (cijfer)gegevens die nodig zijn om een budgettaire monitoring ervan op te zetten. Op deze manier wil het Comité in de toekomst komen tot een nog betere afstemming van de begrotingsramingen en de budgettaire realisaties en het financieel evenwicht in het stelsel vrijwaren.

⁵ FPD, RIZIV & Kruispuntbank Sociale Zekerheid

⁶ Artikel 7 van het koninklijk besluit van 18 november 1996 strekkende tot invoering van een globaal financieel beheer in het sociaal statuut der zelfstandigen, met toepassing van hoofdstuk I van titel VI van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

⁷ Het gaat meer bepaald om individuen die een zelfstandige activiteit in bijberoep uitoefenen (of waarvan de zelfstandige activiteit daarmee wordt gelijkgesteld)

⁸ Bij ongewijzigd beleid

Tabel 3. Geraamde behoeften van het Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen, 2019 – 2024, in EUR

	Technische ramingen 2019	Voorafbeelding 2020	Vooruitzichten 2021	Vooruitzichten 2024
Pensioenen	3.960.265.777	4.149.403.281	4.289.751.189	4.780.436.877
ZIV-geneeskundige verzorging	2.452.775.000	2.535.508.000	2.601.781.000	2.796.364.000
ZIV-Uitkeringen	539.828.000	579.195.000	601.728.000	678.023.000
Overbruggingsrecht	5.335.880	5.570.422	5.663.448	5.990.079
Vaderschaps- en geboorteverlof	7.399.341	11.099.011	11.099.011	11.099.011
Dienstencheques -	5.315.251	5.394.980	5.481.300	5.788.330
Uitkering voor mantelzorg	2.103.101	2.154.172	2.190.147	2.316.461
Overdracht van pensioenrechten - EG	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Asbestfonds	115.000	115.000	115.000	115.000
Vermindering prestaties door maatregelen tegen sociale fraude	-11.000.000	-11.000.000	-11.000.000	-11.000.000
Welvaartsaanpassingen	-	-	44.096.000	201.847.000
Totale te financieren behoeften	6.963.937.350	7.279.239.866	7.552.705.095	8.472.779.758

Bron: Dienst Financiën RSVZ

4 Eindsaldo

Het geconsolideerd eindresultaat van de voorafbeelding van de begroting 2020 bedraagt 32 miljoen EUR.

Tabel 4. Saldo van het Globaal Financieel Beheer Zelfstandigen, 2019 – 2024, in EUR

	Technische ramingen 2019	Voorafbeelding 2020	Vooruitzichten 2021	Vooruitzichten 2024
Ontvangsten	7.417.688.149	7.602.485.892	7.760.337.453	8.458.185.318
Voorafnames	286.607.784	291.239.993	297.270.236	315.494.339
Te financieren behoeften	6.963.937.350	7.279.239.866	7.552.705.095	8.472.779.758
Overdrachten RIZIV - vorige boekjaren	84.944.467	-	-	-
Geconsolideerd eindsaldo	82.198.548	32.006.033	-89.637.878	-330.088.779

Bron: Dienst Financiën RSVZ

Het Comité is tevreden met dit positieve saldo, dat wordt bekomen ondanks de afwezigheid van een evenwichtsdotatie. Dit resultaat geeft immers financiële ruimte om het sociaal statuut verder te versterken. Terzelfdertijd vraagt het Comité enige budgettaire behoedzaamheid.

In de meerjarenramingen 2021-2024 maakt het positieve saldo immers plaats voor een tekort, dat voor 2024 geraamd wordt op 330,1 miljoen EUR. Het is weliswaar niet ongebruikelijk dat het eindresultaat op het moment van de opmaak van de meerjarenramingen minder gunstig is dan het uiteindelijke resultaat op basis van de realisaties. Hierboven heeft het Comité ook enkele bijkomende verklaringen gegeven. De ramingen voor de periode 2021-2024 nopen wel tot enige voorzichtigheid.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 2 augustus 2019:

Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter